

Selangor 10

@selangordarulehsan10 · Komuniti

■ Hantar Mesej

Selangor 10

★ Kegemaran · 29 Jun 2020 · ■

Foh Hup Omnibus (1937 - 2002) : Berakhirnya sebuah legasi.

Oleh : Harith Faruqi Sidek

Legasi bas hijau (Sumber : Google image)

Jika mengimbau kembali korpus sejarah pengangkutan awam negara, nama Foh Hup Omnibus Sdn. Bhd. pastinya menggamit kenangan ramai pengguna pengangkutan awam sekitar laluan Kuala Lumpur, Ulu Langat, Hulu Langat hingga Seremban. Syarikat Foh Hup Omnibus mulai beroperasi sekitar tahun 1937, ketika zaman emasnya, Foh Hup begitu dominan dan membina legasinya sendiri sebagai antara syarikat bas terbesar dan termaju di negara pada ketika itu. Malah jika berada di Puduraya, kelibat bas Foh Hup dengan berwarna hijau begitu banyak tersusun sedia menunggu penumpang di kebanyakan platform, seolah-olah Puduraya itu merupakan perhentian milik mereka, bas milik syarikat lain seakan sekadar "menumpang" sahaja dengan satu dua platform sahaja.

Stesyen Bas Foh Hup di bandar Kajang. (Sumber : NSTP)

Perkhidmatan termaju

Dengan prestasi kewangan yang kukuh, Foh Hup mampu menawarkan

model terkini dan mahal, umpamanya bas dari jenama Mercedes-Benz.

Foh Hup mengiklankan penggunaan bas dari jenama Mercedes-Benz pada tahun 1962 (Sumber :NST, 24 April 1962 : 9)

Foh Hup bantu jayakan Pertandingan Membaca Al-Quran

Pada tahun 1970, ketika negara menganjurkan pertandingan membaca Al-Quran, Foh Hup Omnibus telah menawarkan perkhidmatan lima buah bus untuk membawa penonton yang ingin menyaksikan pertandingan tersebut yang diadakan di Stadium Merdeka dengan potongan separuh harga bagi tiket. Foh Hup akan mengambil penumpang di enam kawasan yang dipersetujui oleh pihak penganjur, iaitu di Batu 18, 16 dan 14 Ulu Langat, Balai Polis Batu 9 Cheras, Kampung Sungai Midah dan Balai Polis Kajang. Sementara lain-lain laluan adalah dibawah tanggungjawab syarikat bas lain seperti Len, Len Chee, syarikat KL - Klang & Port Swettenham, Sri Jaya dan Len Seng.

Pengambilan konduktor bas wanita

Syarikat Foh Hup merupakan antara syarikat terawal yang memecah tradisi dengan mengambil wanita sebagai konduktor bas. Mulai tahun 1970, Foh Hup telah mengambil 20 orang pekerja wanita sebagai konduktor lalu memecah dominasi kaum lelaki yang menguasai jawatan tersebut secara total. Langkah berani ini kemudiannya diikuti oleh beberapa syarikat pesaing seperti Leng Seng.

Salah satu babak yang membabitkan bas Foh Hup dalam filem "Tunang Pak Dukun" keluaran tahun 1960.

Kejatuhan syarikat- syarikat bas terawal

Namun perubahan prestasi ekonomi dan arus permodenan yang melanda industri pengangkutan awam memberi impak yang besar keatas syarikat gergasi ini serta beberapa syarikat bas yang sezaman dengannya. Masaalah kewangan telah menyebabkan syarikat- syarikat bas terawal seperti United North Malaya Transport Company, Chin Wah Company Omnibus, Eng Lip, Lian Hoe, Len Omnibus, Penang Yellow Bus, Toong Foong, Sum Omnibus serta Foh Hup Omnibus sendiri bergelut untuk meneruskan perkhidmatan mereka. Akhirnya satu persatu syarikat ini menamatkan perkhidmatan akibat tidak lagi mampu menampung kos operasi yang begitu tinggi berbanding pulangan yang diperolehi syarikat.

Notis pemberitahuan tentang mogok kesatuan pekerja yang turut melibatkan kakitangan Foh Hup Omnibus pada tahun 1971.

Foh Hup Omnibus ditutup

Setelah sekian lama bertahan dengan masalah kewangan yang meruncing, akhirnya Syarikat ini terpaksa menghentikan operasinya. Apa yang menyedihkan, syarikat ini menghentikan operasinya secara mengejut pada pagi 18 April 2002, lalu menyebabkan ribuan pelajar dan pekerja yang sering menggunakan perkhidmatan ini terkandas di perhentian-perhentian bas setelah bas Foh Hup yang sering dinaiki tidak muncul seawal jam 6 pagi lagi. Antara kawasan yang terjejas teruk ialah Sunjai Lui. Ulu Langat. Sunjai Tekali. Semenvih. Lendaena.

ialuan berkenaan. Kawasan-kawasan lain masih bernasib baik kerana ada syarikat lain yang turut beroperasi di kawasan tersebut seperti Park May (City Liner).

Bas - bas yang sepatutnya beroperasi itu rupanya telah dikumpulkan di depot simpanan bas yang terletak di Taman Jasmin, Kajang. Sebanyak 32 buah bas milik syarikat berkenaan ditinggalkan tanpa cukai jalan dan permit perjalanan oleh pihak pengurusan syarikat. Permit perjalanan yang diberikan kepada Foh Hup sah sehingga 2006, ertinya syarikat ini telah menamatkan operasinya hampir empat tahun lebih awal dari tarikh tamat permit.

Hentian bas Kajang yang menjadi persinggahan Bas Foh Hup suatu masa dahulu (NST, 20 November 1992)

Kerugian berpanjangan faktor syarikat ditutup

Laporan Zaini Raban (Utusan Malaysia, 20 April 2002) berjaya mendapatkan penjelasan mengapa syarikat Foh Hup terpaksa "Gulung Tikar", menurut Pengarah Urusan Foh Hup Omnibus sendiri, iaitu Encik Hee Then Mu, syarikat terpaksa menghentikan operasi akibat tanggungan kerugian yang berpanjangan mulai tahun 1994. Kerapuhan prestasi kewangan menjejaskan prestasi syarikat, akhirnya mereka kekurangan bas lalu gagal bersaing dengan syarikat lain yang menawarkan perkhidmatan yang lebih baik.

Menurut beliau lagi, purata kerugian Syarikat Foh Hup setiap bulan adalah sebanyak RM100,000, lalu kos operasi dan penyelenggaraan mulai terjejas. Akhirnya setelah 65 tahun beroperasi dan tegar melalui zaman emas dan murung, syarikat ini akhirnya terpaksa ditutup.

Tidak bergaji dan hilang pekerjaan

Penutupan syarikat Foh Hup telah membuka pekung yang tidak diketahui awam sebelum ini, 120 orang pekerjaannya bukan sahaja telah kehilangan pekerjaan, malah lebih teruk dari itu, sebahagian daripada mereka tidak dibayar gaji sejak bulan Mac tahun berkenaan, manakala sebahagian lagi menerima gaji secara ansuran. Laporan Sharifuddin Shaari (Utusan Malaysia, 18 April 2002) turut menyebut tentang para pekerja yang tidak menikmati kenaikan gaji sejak empat tahun lalu selain caruman kedalam Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) juga tidak dijelaskan oleh Foh Hup Omnibus sejak lima tahun lalu. Malah faedah lain yang layak diterima oleh para pekerja seperti faedah kesihatan, cuti tahunan dan pakaian seragam juga telah dibaikan oleh pihak syarikat atas faktor kewangan yang sangat meruncing.

Bas disita dan dilelong

Bagai jatuh ditimpa tangga, pada pengurusan Foh Hup sedang berkira-kira mencari penyelesaian bagi meneruskan semula operasi syarikat dan menyelamatkan 120 orang pekerja yang pernah mereka naungi, syarikat disabitkan dengan kesalahan kerana gagal menjelaskan caruman KWSP pekerja-pekerjanya yang seramai 120 orang itu. Laporan Zaini Rabin (Utusan Malaysia, 20 April 2002) menyebut syarikat perlu menjelaskan caruman sebanyak RM737,587 yang tertunggak sejak Februari 1998 hingga Februari 2000. Pada 19 April 2002, pihak KWSP telah mengambil tindakan menyita kesemua 32 buah bas milik Foh Hup yang disimpan di depot bas di Taman

Atas arahan mankamah, Foh Hup diberi tempoh dua minggu untuk menjelaskan caruman tersebut, jika gagal, kesemua buah bas yang telah disita itu akan dilelong dan hasilnya akan dicarum dalam akaun KWSP para pekerja yang terlibat. Malangnya, setelah tamat tempoh rundingan yang diberikan, pihak Foh Hup Omnibus masih gagal menjelaskan caruman KWSP para pekerjanya yang tertunggak, usaha mencari rakan kongsi baru bagi mendapatkan dana juga gagal. Atas kegagalan tersebut, pihak KWSP terpaksa mengambil tindakan melelong bas - bas serta aset lain milik Foh Hup yang berada di setiap cawangan. Lelongan bas-bas di cawangan Kajang beserta peralatan pejabat berjaya mengutip RM 164,000, baki selebihnya ditampung oleh hasil lelongan 24 buah bas di Cawangan Seremban.

Berkaitan dengan jumlah sebenar bas yang dimiliki oleh Foh Hup Omnibus, disini terdapat percanggahan fakta, kerana laporan M.K Megan dan Cheah Chor Sooi (NST, 21 April 2002) menyebut keseluruhan bas milik syarikat Foh Hup adalah sebanyak 45 buah sahaja, tetapi hanya 38 sahaja yang dalam keadaan baik, sementara 7 buah lagi sedang dibaiki.

Jejak akhir bekas bas-bas Foh Hup

Tiada maklumat apa yang terjadi keatas bas-bas yang dilelong, namun mungkin juga bas-bas berkenaan masih menabur jasa dan bakti tetapi dalam "rupadiri" yang berbeza, mungkin sudah "dijelmakan" semula sebagai bas sekolah atau bas kilang. Atau mungkin juga ada yang telah dibeli oleh syarikat pesaingnya dahulu.

Menjadi kenangan abadi

Berakhirnya legasi bas Foh Hup pastinya dirasai oleh rata-rata bekas penggunaanya, mana tidaknya nostalgia bersama bas ini bermula dari zaman kanak-kanak hingga ke alam persekolahan malah kelangsungan itu diteruskan hingga ke alam pekerjaan. Saya juga tidak terkecuali, merasai nostalgia tersebut, apatah lagi bas Foh Hup lah bas pertama yang saya naiki, dan kenangan itu saya kongsi bersama arwah datuk yang juga insan pertama yang membawa saya sampai ke Puduraya, "rumah" utama bas Foh Hup.

Bas Foh Hup mengambil penumpang di Kajang (NST, 20 November 1992)

Sebagai penutup, setinggi terima kasih buat semua bekas pekerja Foh Hup Omnibus yang selama mereka memberikan perkhidmatan telah memudahkan saya ke sekolah dan Universiti, jasa kalian dikenang dan tersemat dalam lipatan sejarah. Manalah tahu suatu hari nanti kita akan melihat semula kemunculan Foh Hup Omnibus.

Rujukan:

Cadangan Foh Hup jadi rakan kongsi dipertimbang (21 April 2002), Utusan Malaysia.

Gadis2 jadi kondakter: Belum ada ranchangan kata Sri Jaya (24 Januari 1970), Berita Harian. P.2

KWSP lelong 14 bas Foh Hup (30 Julai 2002), Utusan Malaysia.

L.H Lim. (20 November 1992). Bus-stand on wrong side of road. New Straits Times.

Perkhidmatan bas dan k-api khas ka-peraduan Kur'an (11 November 1970), Berita Harian. P.5

Sahbulan Mohamad. (18 April 2002). Foh Hup henti operasi dikesali , Utusan Malaysia.

Sharilfuddin Saari. (18 April 2002). Foh Hup henti opeasi mengejut, Utusan Malaysia.

Tiga syarikat ambil alih 15 laluan Foh Hup (24 April 2002), Utusan Malaysia.

Zaini Raban. (20 April 2002). Gagal mencarum: KWSP sita 32 bas Foh Hup, Utusan Malaysia.

Foto sekitar tahun 80an, Pekan Kajang.

Fz

Selangor 10

Hantar Mesej

Disukai

Anda, Izmal Karim dan 388 yang lain 81 Komen 98 Perkongsian

Suka

Komen

Kongsi

Paling Relevan

Tulis komen...

Amir Herman Hanks Amiruddin

